

מסורת הש"ס

(א) ונעל ית ושי"ן,
 (ב) קדוש מ"ח. א נעל יב,
 (ג) ונעל יא: שבת סג,
 (ד) ונעל יז: ושי"ן,
 (ה) ונעל יט: ושי"ן,
 (ו) ונעל י: א ב, א נעל ה,
 (ז) ונעל יג, א מושך כ שוב
 אן לה הסיר ופילו בענין
 נמי וכו' עמדין באסורין
 ויזין כו פ"ל רש"י,
 (ט) אולי כ"ל קמן, (י) ולייבס
 רש"י, (יא) ונעל יט,
 (יב) ונעל יח: שבת קנז,
 ד"ה וסא,

תורה אור השלם

1. אשה זנה וזנה וזנה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כי קדש הוא לא לאהרן.
2. ויקרא כ א ויהי הבכור אשר יקחו על שם אחיו המת ולא יקחה הבת מישראל: דברים כו 3. וימולךך אשר חלוקת אהרן: לך יידי על שם אחיהם יקראו בגזלוקם:
3. בראשית מח 4. כי ישבו אהים יחדו ומת אחד מהם וכן אן לו לא היתה אשת המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה וקחה לו לאשה ויבמה: יקראו ודברים כה כה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה וזו למד וכו' מתלה מדרבנן אכל הכא ו וכו' וכי פקע אסור אחות וזקוק ביבום אחות:

מוסף רש"י

אסור לבטל מצות יבמין. ואי אמרת לייבס האי מהא דלמא מית ארץ אחי ולא מייבס לרצח ונפקא מהאי משום אחות אשה ממלכה ומייבוס, הלכן אמרין ליה למאן הלכן, דאי נמי מית ארץ הדור הארץ חולץ וחולץ לה, ומדינא לכתב חליצה דקתא מני ארץ לייבוס, דהשתא מייבוס מצות יבמין בתרומה, אלא גזירה דלמא אחי לייבוס כתיבא (דעיל יח.). יקום על שם אחיו לכתלה. שייש המייבס כל נכסי המת ואין אחיו חולקים עמו (לעיל יח.).

ואי למ"ד. טעמא משום דאסור לבטל מצות יבמין ואי מייבס האי חלה דלמא מית ארץ קודם שייבס ותלא אחותה משום אחות אשה ונמלא מצות יבמין בטלה על דינו מייבוס ומחלצה הרי נאסרה ה משום כך וכיון שנאסרה שעה אחת ארץ חולץ מה להחלה והוא הארץ השנייה ועומדת היא באסור אשת אח שלא נראית לייבוס מתחלה (א) אכל הכא

זו שנאסרה משום אחות וזקוקה לאו יבמה היתה וכי פקע אסור אחות וזקוקה בחליצה אחותה הרי זו מותרת ועומדת ללא אשת אח והוא הלכך מפסיקא לה מפיקין לה דאימר כל מה וחד דידיה איתמרימא ליה: ואפילו שניהם כהנים. וחד מנייהו ודאי חלוצה נכסי דהא ארוסת הנכרי חלוצה היא מנאחד משני אחיו כדקתני קדמו שנים וחלוצה: חלוצה לכהן: מדרבנן הוא. והכא דלכל מה אינה אלא ספק דשמא זה ייבס את יבמתו וגומרה לא גזור רבנן לאפוקיה מספק: גרושה. מאישה לא יקחו: מכלן שמונה גזול. הכי דריש ולקחה לו לאשה ויבמה והיא הבכור המייבס יהיה הבכור: אשר פלו. ואותה יבמה תהא ראויה לילך פרט לאילונית: יקום. היבס על שם אחיו לנחול נחלתו ולא יחלקו אחיו עמו: אשה אומר נחלה. והאי יקום ייבס משמע: או אינו. אלא צדן שיוכל על משמעו שאם היה שם המת יוסף קורין לזה יוסף: אין מקרא יולא מדי פשוט. ואע"ג דדוקטין ליה לדרשא מדי פשוט מניהו ללא נפיק לגמרי: ואפיקסיה לגמרי. שאין רצין לקרות לבנו צבס אחיו המת. והכי גמר לה מרבייה: ופרסינן ואי לאו גזירה שיהוה אמינא שם ממא.

בתמיה: לייבס. קאמר רחמנא צן הכולד לך יקום על שם אחיך מייבסי ליה: ואי לניס דין. מודע רחמנא מצות קתיים שם הבן: יקום על שם אחי אביו מייבסי ליה. אלא ודאי ייבס גופיה משמע קרא ולצית דין קאמר רחמנא שיקום היבס על שם אחיו המת לנחלה: אמרו לו לייבס. שיקום בנו על שם אחיו דכל מצות יבוס קא מודע קרא לב"ד וקאמר להו להזהיר יבמה לבא עליה והבן: יקום חלד לנו יקימנו ע"ש אחיו: אימא צבור דוקא קאמר קרא אכל פשוט לא לייבס לגמרי צין איכא צבור צין ליכא צבור: אס קן. דפשוט לאו צר יבוס הוא למה לי דמיעט רחמנא אשת אחיו שלא היה בעולמו תיפוק לי משום דלאו צבור הוא זה שנוכל לאחור מיתת אחיו: ואימא. האי דמיעט אשת אחיו שלא היה בעולמו כגון שהיה זה שנוכל צבור לאמנו ואחיו מאביו ולהכי אצטריך למעוטי: נחלה סלה רחמנא. וממילא צבור הנוטל פי שנים הוא דמייבס אכל צבור לאס לא ומדמעטיה שמע מייניה צבור דקרא לאו דוקא אלא גדול האחים: ואימא כי איכא צבור ו'. כלומר דלמא לעולם צבור דוקא והכי קאמר רחמנא אי איכא צבור ארץ חולץ וכו' דנפקא לן מדאמינעט אשת אחיו שלא היה בעולמו וכי ליכא צבור לא מתקיים מצות יבמין משום שיש אשה אחת אחת מן הצבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'.

כיצד פרק שני יבמות

כד.

אי למ"ד יש זיקה. אר"י למ"ד יש זיקה ליכא למיגור לייבס אחר חליצה משום דלמא אחי לייבס צרישא כדמשמע בפרק ד' לחין (לקמן דף ס: וסא) גבי רבי יוחנן דאמר אחיות איני יודע מי שנאן מ"מ ליכא למימר דליחלך מה ולייבס מה כיון דכל אחת נאסרה שעה אחת אסורה עולמית אפילו ראשונה דלית ליה יבמה שהותרה וגאסרה וחזרה והותרה תמזור להמירה

אלא לרי יוחנן לכן הוצרך לומר אחיות איני יודע מי שנאן ולמ"ד אין זיקה אף על גב דלרצ דאמר אין זיקה לית ליה לקמן כיון שנאסרה שעה וכו' מ"מ גזרין דלא ליחלך מה ולייבס מה אטו דלמא מייבס צרישא לכיון דאין זיקה אחי למעטי ולייבס צרישא דהא לא מסקי אינשי אדעתייהו דלמא מית ארץ אכל הכא כל מה וחד אמרין אימא דידיה מתרמיא ליה וליכא למגור דלמא מייבס צרישא דאפילו מייבס צרישא אימא דידיה מתרמיא ליה וכי מייבס שפיר עבד ומשום מ"ד אין זיקה רצין לומר כל כך:

וספק חליצה לא גזור בהו רבנן. הקשה ר"ר משה צרבי

יעקב מפיה"ס דאמר בהחולץ (לקמן דף לו:) מת צמון ל' יום אס אשת ישראל היא חולצת ואס אשת כהן היא אינה חולצת ולמה לא תחלוץ כיון דספק חלוצה מותרת לכהן וי"ל דהתם שחולצת לאחר שזאין יאמרו קמו צבן צמילתא דנפל הוה ולכן הוצרכו חליצה ואחי למעשי' חלוצה לכהן אכל הכא כל אחד כשכונס אמרי' קיס ליה להאי דלאו חלוצה היא ולכן כנסתה: או אינו אלא רשם. והיא כוליה קרא כפשטיה ולא גרוש מצבור דמנזיה בגדול לייבס אלא היק' והיה הצבור פי' הראשון שתלד היבמה יקרא שמו צבס המת וליף בג"ש דלאו שם ממש קאמר אלא לנחלה וכיון דלנחלה קאמרי' אלא לאוקומי' קרא אלא צבס דאי על הצבור שתלד היבמה קאמר קרא שיקום על שם המת לנחלה שאתו צבור יירש את המת דאס כן יקום על שם אחי אביו מייבסי ליה דהשתא לא שייך למימר דה"ק אמרו ליה לייבס כדקאמ' צמון: דה"ק ואם רצה הולכי' אצל אחיו הקבץ. פי' אכל קטן ממנו לא רצה הולכים אכל אחיו פירוש שאר פשוטין קטנים ממנו לא רצו חוזרין אכל גדול ויש ספרים דלא גרסי' אלא הולכי' אכל קטן ומו לא ורצין לומר דמשמע דקטן ממנו קאמר מדלא נקט לישנא דמתני' דהחולץ (לקמן דף טז.) מהלכין על כל האחים: למאי

אצל אחיו קאמר רחמנא אצל אחיו אצל גדול בכבור מה בכורתו גרמה לו ואימא כי מייבס בכור לישקול נחלה כי מייבס בכור דקרייה רחמנא למאי

אצל אחיו קאמר רחמנא אי איכא צבור קמן תקתיים מצות יבוס או צבור או משמע שלא היה בעולמו וכי ליכא צבור לא מתקיים מצות יבמין משום שיש אשה אחת אחת מן הצבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'. דהכא גבי תרי אחים כתיב מיעט אחיו שלא היה בעולמו דמית דמית פשוט אלא מומת אחד מהם ומיעוט דמית דמית צבור וכו'.

עין משפט גר מצוה

סא א מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ב סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ג: סח ב מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו ופ"ו א שות הל' ז ופ"ו מה' אסורי צואה הל"ו טושיע אר"י סמון ו ספיקו ח: סט ג מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ז: ע ד מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ז: עה א מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ח: עב ו מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ב סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ח: עג ז מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו סמג עשין נא טושיע אר"י: רע ספיקו ז: עד ח מ"י פ"ח מהלכות יבוס הלכה ו סמג עשין נא טושיע אר"י: סמון קטו ספיקו ז:

תוס' חזקוני

לשוק: הא דתני שילא שנינו כהנים דוקא כשקדמו וכנסו שאין מוציאין אותן מידן אפילו שניהם כהנים אבל לכתלה לא שירין א"ג דחלוצה דרבנן שלא שירין לכתלה ואי קשיא הא דגרסינן בפי' החולץ מת בתוך ל' יום ועמרה ונתקדשה אשת כהן אינה חולצת ומסקנא משום דאיכא רבנן דפליגי עליה דרשב"ג דאמר אצ"ג דלא שיה ולר' מנחם מ"ה הוא אשת כהן דלא אפשר עבדינן כרבנן משמע דרשב"ג אס' אשת כהן היא משפיקין לה מניה והא ספק חולצת (נראה) איכא למימר שאני הכא שכבר חלוצה וכבר כנסה כהן ומשום הכי לא משפיקין מניה אצ"פ שהוה כהן אבל התם לכתלה הוא דאמר לא תחלוץ ותהי לכהן והא (א) בשלל אקמנו וכו' וקתא אבל לכתלה לא (ב) והיא אפילו לא השתא לכתלה למיחלף אף על פי שהוה כנסה לכתלה ואיכא מ"ד שאני הכא שאתח מהו בודאי אינה חלוצה אף על פי שאתח מהו בודאי חלוצה ולא מילתא היא דהא תיבה כהן שני שנסא השניה אבל הראשון ספק חלוצה נשא אמאי לא משפיקין מניה וכי משום דבסב שני שרו לראשון דאי לא נסב שני הראשון ודאי ספק חלוצה נשא אלא ודאי כדפרישתי: תנ' אביו קשישא מצוה בגדול לייבס לא רצה לייבס הולכי' אצל קטן אלא בכור דקרייה רחמנא למאי הליכתא מה בכור אינו נוטל בראוי כבמחוק אף יבס אינו נוטל בראוי